

Rabbi Nochum Rosenberg

115 Clymer St. Suite # 6-E
Brooklyn, N.Y. 11211-6770
Tel: 718-384-3674 Fax: 718-963-1110
Beeper # 917-234-1110

נחום ראזענבערג

רב המקואות
ובעמח"ם אש יצאה מחשבון
פה ברוקלין ניו יארק יצ"ו

בס"ד

יום שנכפל בו כי טוב לסדר טהרה תשס"ג לפ"ק

לכבוד אברכי הכולל אברכים דקיט"ל וויליאמסבורג

ולהמשתמשים בהמקוה בכולל קאנטרי דוואודרידש

בשנה שעברה אחר שהדוב אורב, פגע בילדה טהורה, כתבתי מכתב למה ועל מה בא לנו הצרה הזאת, בשביל הבעיות הלכתיות שישנם במקוה דשם, (א) שממלאים המקוה על ידי הויה בידי אדם, בשעה שיכולים למלאותה ישר מן השמים, וצריכים לזה שמורה הוראה יסע לשם עוד הפעם לפני הקיץ, ומתעצלים. (ב) יש מקוה אחת בלי השקה, ויש חשש שהוא מקוה פסולה בג' לוגין בתחלה.

אחד מן הרבנים שיקר לי בחודש אדר תשס"ב, שכבר בנו בור של מי גשמים גם לזה המקוה, ואחר שתפסתי אותו בשקרנותא, אמר לי שאלך לרקוד עם דוב, והדברים עתיקים.

במשך החורף קבלתי כמה טלפונים, מכמה וכמה נשים צדקניות שהשתמשו בהמקוה, והודיעו לי שהבעיה הנ"ל של המקוה, הוא בעיה יותר קטנה, ממה שהיה שם: (א) בתחזוקת המקוה. (ב) הבלנית. (ג) הנהגת המקוה, וחקרתי חקירה אחר חקירה, ודרישה אחר דרישה, על כל מה שהתרחש שם, והנני לפורטם:

הבעיות מתחזוקת המקוה

א - מרת שרה פעלדמאן תחי' שהיא בלנית בהמקוה בסאטמאר בויליאמסבורג הרבה שנים, היתה שם בקיץ תשס"ב בפעם הראשונה, ואמרה שלא נתנה לה מספר הטלפון של הרב זלמן לייב פילאפף שליט"א שהוא הרב המכשיר על המקוה, שאם יתרחש איזה שאלה בהמקוה תוכל לקרוא אותו, הגם שיש כמה מורי הוראות, אבל באם נתרחש שאלה חמורה אין אף אחד שרוצה לקבל האחריות, וכשטלפנו אחד מהדיינים דשם עם שאלה חמורה, אמר שהוא שמח שמניחים אותו ללמוד שם, ואינו מתערב במקוה, ודיין אחר לא היה בבית והיה בארץ ישראל, וכך הלכו מדיין לדיין, ולא היי אף אחד שרצה לקבל אחריות, ובקישיות הרבה מצאה דרך לקבל הפלאפון של הרב ר' זלמן לייב פילאפף שליט"א בעל המכשיר על המקוה, והשאלה הראשונה היה, מי נתן לך הטלפון שלי.

ב - מרת שרה פעלדמאן תחיי מעידה, שהרב זלמן לייב פילאפף שליטי"א רב המכשיר על המקוה, לא היה שם כל משך ימי הקיץ, חוץ פעם אחת שבא למלאות המקוה שהוא בלא בור השקה.

ג - אין עיר-קאנדישן בכל המקוה, חוץ עיר-קאנדישן אחת קטנה בהמשרד, ובכן הנשים אין להם ישוב הדעת לעשות החפיפה, כי אין להם אויר לנשום.

הבעיות מהבלעניות מרת גיטי בורנשטיין תחיי

נתמנה בעלנית מרת גיטי בורנשטיין תחיי, שהולכת בשערות ארוכות משלה, והיא מיוצאי ליטא, וכל הלכותיה בעניני חציצה חפיפה וטבילה הם מנוגד ממה שפסק לנו כ"ק אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל בעל דברי יואל, ומנוגד למה שפוסקים הדיינים שליטי"א.

הגע עצמך, האם אברך חסידי מחוג שלנו, ישאול שאלה בהלכות נדה, והרחקות, או על מראות וכתמים מרב ליטאי? הפוסקים שלהם שונות משלנו, ומלא קולות.

גם עשתה ליצנות וקלות ראש מכמה דברים שהנשים מחוג שלנו רגילות להזהר, בבדיקות ועיון הגוף לפני הטבילה וכדומה, שהם לנו יסודי הדת.

א - מרת פעלדמאן תחיי שהיא הבלנית בהמקוה בווייליאמסבורג הרבה שנים, ויש לה נסיון הרבה שנים על כל מנהגינו, גם היא היתה בעלנית שם, והיא ניסה לבדוק הנשים שלנו כפי המסורה שלנו; אבל מרת בורנשטיין צעקה עליה בקולי קולות, כדי שלא לעכב האמבטיות, וגם שיוכלו הבלנית למהר לילך הביתה, והי' מריבה וצעקות ביניהם, והשופטת ביניהם היתה מרס ווייס תחיי, והיא החליטה שהליטאי צודק, וכך הנהיגה המקוה בכל משך הקיץ.

ב - היות שהליטאים הולכים בשערותיהם, פוסקים מורי הוראות שלהם ש"דען-דראפין Dandroff אינם חציצה, כי אילו היה חציצה היו צריכים לגזוז שערותיהם, והדיינים שלנו פוסקים שהן חציצה. על כן הנשים שלנו הם רגילות שבודקים ראשם, והיא לא רצה לבדוק הראש, ואמרה שאינם צריכים.

ג - אצלנו פסק רביה"ק זי"ע וכן פוסקים הדיינים, שצריכים לנקות חורי האזנים בקיוטיפ Q-tip, והיא לא רצה, כי מענה בפיה היות שלובשים אויער-רינגל אינם צריכים לנקותם.

ד - אצלנו הבעלניות רוחצים הגבים של הנשים, כי אינם יכולים לרחצם בעצמם, וכשאשה בקשה לרחוץ את הגב שלה, לא רצתה.

ה - גם הרבה שאלות על עור ברגלים, שכל הדיינים שלנו פוסקים שצריכים להסיר, אמרה שאין צריך בכלל לעיין על הרגלים והכל טוב.

ו - גם דם טרי אצלנו אינו חציצה ואצל הליטאים חציצה, ובדם יבש הפסק הוא להיפך, ובכן הפכה כל המסורה שלנו.

ז - היה הרבה נשים שאחר שבדקם מרת בורנשטיין תחי, היו ארכבותיהם דא לדא נקשן, מפתח הקלות שהנהיגה, והתעכבו עד שיבא תורם למרת פעלדמאן תחי לעיין בהם, וכמוכן שהרבה מנשים שלנו למדו מזה הרבה קולות, והדבר בוקע רקיעים, איך במקוה שלנו נכנס בלנית כזה, ועל כיוצא בזה אמרו חז"ל שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה.

כשנודע להרב אנשיל שעהר שליט"א אב"ד קלעסאן, שמרת פעלדמאן סיפר כל הדברים המתרחש בהמקוה להרב ר' ישראל חיים מנשה פריעדמאן שליט"א, צעק עליה בקולי קולות למה את צריך לספר הכל, ולמה את מתערב בדברים שלא לקחו אותך על זה.

אחר הקיץ, שלחו הנשים צדקניות מכתב פיוס ומכתב חיזוק למרת פעלדמאן תחי, כי כל מי שהשתמש במקוה, כולם ראו איזה רדיפות ולחץ שהי לה מפני שרצתה לנהוג על דרך המסורה והמקובלת לנו.

כמה נשים ליטאים התלוננו על המקוה, שאינה מתנהגת כמקוה של סאטמאר, רק מתנהגת כמקוה של קלים ורקים.

הבעיות מהנהגת המקוה של מרת ווייס תחי

התחלת הבעיה הוא, שאינה יודעת האיך לדבר לנשים, ובפרט לנשים צעירות שאינם רגילים ומתביישים כשבאים למקוה, והיא מדברת עליהם בלשון קשה, ובחוזק יד. ואנו צריכים לנהוג כבוד הראוי לכל בת ישראל המחזיק בטהרה, והולכים לטבילה, ולא שירדפו אותם, כי על ידי זה יכול ח"ו להיות התרשלות וכו'.

א - אשה אחת באה בשעה 10:50 בלילה, מאחד של המחנות מק"ק סקווירא, ואם מתעכבים אחר שעה אחד עשר, עולה המחיר בכמה דולרים מח"י, על עשרים וחמש, בסך הכל הצריכה לשלם עוד כמה דולרים, אבל היות שהיא היתה היחידה, לא היי כדאי למרס. ווייס להשאיר פתוח המקוה על כמה דולרים, על כן נתנה להאשה אולטימטום, שצריכה להיות בחוץ בשעה אחד עשר. האשה היתה אשה צעירה שלא הורגלה עדיין ללכת למקוה הרבה פעמים, עשאה הכל בפחי נפש בלחץ גדול, עד כשבאת הביתה אמרה לבעלה, איני יודעת אם אני טהורה. וכשסיפרה להרב זלמן לייב פילאפף שליט"א, אמר שאינה מאמינה המעשה.

ב - אשה צעירה שאינה מורגל לעשות חפיפה, ושהתה זמן יותר עד שנסתיימה, שאלה מאתה עוד שבע דולר, כי היה כבר אחר שעה אחד עשר, ענה האשה שאין לה רק עוד שש דולר לשלם להטקסי, ליסע להקאנטרי שלה, אמר לה מרת ווייס, אתה צריכה לשלם פה, ומפה לא תצא עד שתשלם, וכשתבא להקאנטרי תדאג איך לשלם להטקסי.

ג - היה פעם מעמד ומצב שרצו להניח לאשה לטבול בערב ש"ק אחה"צ "ביום". ומרת פעלדמאן מווייליאמסבורג צעקה שאין דבר כזה שיכולים לטבול ביום, ומרת ווייס ענה שאין זה עסק שלך, אין לך מה להתערב בזה, כי אתה בסך הכל הבעלנית, ודברה להדיינים הנמצאים

בהקאנטרי וכולם השתמטו ואמרו לה שאין להם שייכות בהמקוה. וקראת בפחי נפש להדיין הרב ישראל חיים מנשה פריעדמאן שליט"א, כי יש לה הטלפון שלו כי היא בעלנית בווייליאמסבורג. והרב ר' ישראל חיים מנשה פריעדמאן שליט"א הרגיע אותה שלא ינוח דבר כזה. וכשסיפרה המעשה להרב זלמן לייב פילאפף שליט"א, ענה לה כי אני אפיקורס, ואינו מאמינה, ואיני שומע לשון הרע ושקר...

לקחתי רבנים שישמעו כל הסיפורים הנ"ל, וקראו על הטלפון להרב זלמן לייב פילאפף שליט"א, מה שקרה שם עם מרת בורנשטיין תחי' ועם מרת ווייס תחי', והודה לכמה רבנים שהבלנית הי' מכשול, "א גרויסן דורכפאל!" בקיץ העבר.

רציתי לשאול להרב זלמן לייב פילאפף שליט"א, אם בבית הכסא שלך יש נקב קטן ומטפטף מים, קוראים לפלאמבער לתקנו, ואם עובר יום אחד ונוזל עוד הפעם, קוראים עוד הפעם לפלאמבער לתקנו, ולא מחכים תשע שבועות ואומרים שהי' מכשול "א גרויסן דורכפאל!", ותמיה אני עליך למה לא יהא תורה שלימה שלנו כשיחה בטילה שלכם, ולמה טהרתן של ישראל אינו כל כך חשוב כמו בית הכסא שלך שמטפטף.

וגם מה מבטיח לנו שבשנה הבאה לא יהיה מכשול "א גרויסן דורכפאל!", ואחר הקיץ תשס"ג גם כן תאמר שהיה מכשול "א גרויסן דורכפאל!"? האם דאגת שיהי' על הקיץ הבא בלנית בלי מכשול "א גרויסן דורכפאל!"?

* * *

מילוי המי גשמים

א - בנוגע לגבי מילוי המי גשמים בהמקוה, כמה דיינים ובתוכם הרב אלעזר הורוויץ שליט"א שקרו לי ולהצבור, שממלאים המקוה כפי שבקשתי שיבא ישר מן השמים, בלי שאלות של הווי' על ידי אדם. ונפשי בשאלתי, אם כן למה באה הרב זלמן לייב פילאפף שליט"א למלאות הבור השני מן האוצר באמצע הקיץ? ומתי נתרוקנה? ולפני מילואו של המקוה, רחצו המקוה במים שאובים, והוא הדבר אשר דברתי לכם כל הזמן, שיכול להשאר תחת החרסינה מים, ויכול להיות ג' לוגים שאובין בתחילה, והיות שאין בור השקה להשיק המקוה, על כן הוא מקוה פסול.

ב - אחד מהרבנים אמר לי, שאינם מחליפים המים בבור הטבילה כל משך הקיץ, רק שמו אוזונעטאר Ozoneator, הנני להודיעכם כי אני בעניי הייתי מי שכתב בעיתון שנקיתי שתי בורות השקה, אחד בקאליפארניא ואחד בטקסאס, בגלל שהמקוה היה כבר סגור להציבור, ושם לא יורד גשם כמעט כל השנה, על כן נקיתי המקוה באוזונעטאר, ובדיעבד יכלתי לסמוך על המשנה של היה בעליון מי' סאה ובתחתון אינו כלום, ששם רואים שנזחלין מתערבים, נגד שיטת הרמב"ם, עם כל זה לא הנחתי להאוזונעטאר לעבוד יותר מחצי שעה, כי בחצי שעה לא

החלפתי רק כעשרים אחוז מהמי גשמים, וכשהפסקתי על עשר דקות כבר היה משיק עוד הפעם עם המי גשמים שבתוך הבור שלא נקיתי בהאוזונטאר.

האינזינים כתבו לי, כי האוזונטאר מחליף המים שהוא H₂O ל-03, עיין שיטת רש"י בחולין דף ק"ו ע"ב מים שהיד סולדת בו לא שם תורת מים, ועי' באו"ח סי' ק"ס שאפילו לאחר שנתצטן, וידוע שמים חמים יש להם מלאיקולס molecules יותר מפוזר ממים קרים. וכשאמרתי הדבר לגדולי הדור, אמרו לי שהיא בעיה הלכתית, עד שאמרו שאין להשתמש בה אפילו בבור הטבילה, ומכל שכן בבור של מי גשמים, חוץ בצורך גדול כמו שהי' בשני המקומות, וגם הרב ראובן חיים שמעון הלוי שטיינבערגער שליט"א ישב אצל השיעור שלי בהכולל בבעיסוואדער כשדיברתי מנושא הנ"ל, ולא נתעצל והלך להאדמו"ר מקאשוי שליט"א והוציא מכתב שאין להשתמש במקוה בכלי הזה. וגם אמר לי שפעל שיוציא האוזונטאר מהמקוה נשים במאנרא, בבור הטבילה, ולא בבור של מי גשמים, שהיו משתמשים בה בשב"ק ביום כדי שיהי' להם מקוה נקיה על מוצאי ש"ק.

ובכולל קאנטרי בוואודריטש שאין לכם בור השקה, וטובלים בהמי גשמים, ומשתמשים באוזונטאר, יותר גרוע, כי יכול להיות שאתם משחקים במקוה פסולה להלכה. ובכלל אפי' אם יהי' כשר, מי נתן לכם רשות לנגעות בקדושתן של ישראל, ולשנות דברים המקובלים לנו מדור דור, ראו איזה מלחמה הי' על הפילטערס, ועד כדי כך אסרו רבינו מסאטמאר זצ"ל וכל גדולי הרבנים מחוג שלנו אפילו על מקוה גברים, ומי הוא אשר ערב לבו לדקור חרב בטהרן של ישראל קדושים. ומה שרציתם בזה שלא יהי' הבעיה של נתן סאה ונטל סאה, ומי אומר שזה אינו גרוע יותר, כי על נתן סאה ונטל סאה יש כמה היתרים, ועל זה לא ראיתי מגדולי הדור שום היתר, ואיסור ראיתי.

ר' חיים קלמן קליין שליט"א שם אוזונטאר במקוה נשים במאנרא, ובעוד מקואות, במקואות הקיץ, ואינו מבחין בין לכתחילה או בדיעבד, ובין עיר מאנרא לעיר טעקסס, ששם אם אין מקוה אז יהיה מכשולות וודאי באיסורי כריתות, עד שהגיע הדבר שעל כל אוזונטאר כבר נדפס הכשר משני בתי דינים, מב"ד של מאנרא, ומב"ד של וואשינגטון הייטס, וכבר ראיתי בכמה מקואות שחברו גם פילטער, והרבנים טוענים לי שזה בהכשר של שני הבתי דינים הנ"ל, וזהו פירצה נוראה שנתהווה מזה בעוה"ר.

על כן, הנני בזה לבקש מכל חברי הכולל שליט"א:

א - לידע מי יהי' הבלנית, ואם היא מיוצאי ליטאי עם שערות ומלא קלות וצחוק, תלך לקבל משרת במקוה ליטאי, ולא במקואות שלנו, ובאם אין מוצאים בלנית מחוג שלנו, ישלמו יותר עד שימצאו.

ולא יעשו מטהרתן של ישראל עסק, כי הטעם שלקח בלנית ליטאי, שהוא מנהיג מכונית (קאר), יכולה ליסע לקאנטרי שלה, ומחסלים כסף שאינם צריכים ליתן לה בונגלא.

וידוע שרביה"ק ראה שלט במקוה גברים בסאטמאר 500 בעדפארד עוו. בשנים קדמוניות, שכל מי שהולך במקוה ואינו משלם הרי הוא גוזל את הרבים, ואמר להם שיסירו אותה, ומכל שכן במקואות של נשים שלא יעשו מזה עסק.

אצל הרבנים יוצאי אונגארן לא מניחים לאשה ההולכת בשער שלה להיות בלנית, ופוסקים שאין להם נאמנות כלל, - עיי' סי' כוונת הלב להרב מקראסנא זצ"ל.

ב - תראו שיוצקו בור למי גשמים להמקוה שאין לה בור, ואני אדאג לכם על כל הכסף בלי"נ, ובלי זה לא להשתמש בכלל בהמקוה הזו, ויהי קלא דלא פסיק, לאמר להנשים שלא להשתמש בהמקוה שאין לה בור מי גשמים.

ג - תדעו ותבינו שצריכים ליסע לשם בשעה שמייבשים הבורות ומתחיל לאגר מי גשמים, ולא תסמכו על הרבנים, כי כבר תפסתי אותם כמה פעמים בשקרנותא, ואפילו אמרו לי בשנה שעברה, שכבר בנו בור חדש למי גשמים להמקוה שאין לה בור, ושקרו, במילתא דעבידא לגלויי שלא משקרי אינשי. ובפרט שהדיין הממלא האוצר לפני הקיץ הוא ר' חיים קלמן גוטמאן שליט"א, ודכירנא אחר שגמרתי המקוה לסאוט 8 לקהלת סאטמאר, ועדיין לא שמתי הקרקע הראוי לבלוע, ור' חיים קלמן גוטמאן שליט"א מילא הבור במי גשמים, והוכחתי לו למה לא חיכה עד שאשים קרקע הראוי לבלוע, ענה לי, "עס איז דאך נאר א רמ"א, במילא איז נישט געפערליך", ואז הוצאתי מכתב חריף נגדו, עד שהוצרך לרוקן המי גשמים, משום שהמוכסה של בור על גבי בור לא נכנס, והמוכסה הזו הוא רק הידור וחומרא של רבינו מסאטמאר זצ"ל, שומו שמים מי הוא הרב המכשיר.

ד - באם אברכי הכולל לא יעבדו ביחד, וילכו כצאן לטבח יובל, עם כל השקרנות ועם כל הפסלנות של הרבנים, אז האשמה תלוי עליכם, ואני את נפשי הצלתי, ולא תשכחו כי המקוה שלכם הוא, ונשותיכם משתמשים בזה לטהרה.

ובאם אתם רוצים אני יכול לבוא אתכם, ולהדריככם, כדי שתלמדו, וכל זה שלא על מנת לקבל פרס.

הכותב וחותם למען טהרתן של ישראל

נחום ראזענבערג